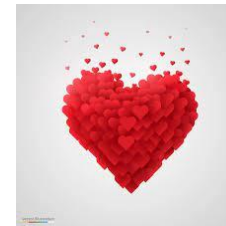

Luty 2023

W lutym śnieg i mróz stały, w lecie będą upały.

W numerze: Walentynki, 500. Rocznica urodzin Mikołaja Kopernika, Tłusty Czwartek, Dzień Języka Ojczystego

14 luty - Walentynki

16 luty - Tłusty Czwartek

19 luty - Dzień Nauki Polskiej

21 luty - Dzień Języka Ojczystego

Skąd się wzięły walentynki?

Święto zakochanych, czyli walentynki, które obchodzimy 14 lutego ma długą tradycję. W niektórych państwach Europy Zachodniej i Europy Południowej obchodzone jest już od średniowiecza. W Polsce upowszechniło się dopiero w latach 90. XX wieku. Zwyczaj ten nawiązuje do postaci świętego Walentego, który uznawany jest za patrona zakochanych i którego wspomnienie przypada właśnie 14 lutego.

Walenty z wykształcenia był lekarzem, z powołania duchownym. Żył w III wieku w cesarstwie rzymskim za panowania Klaudiusza II. Cesarz ten za namową swoich doradców zabronił młodym mężczyznom w wieku od 18 do 37 lat wchodzić w związki małżeńskie. Uważał on, że najlepszymi żołnierzami są legionści, którzy nie posiadają rodzin. Zakaz ten złamał biskup Walenty i błogosławił śluby młodych legionistów. Został za to wtrącony do więzienia, gdzie zakochał się w niewidomej córce swojego strażnika. Legenda mówi, że jego narzeczona pod wpływem tej miłości odzyskała wzrok. Gdy o tym dowiedział się cesarz, kazał zabić Walentego. W przeddzień egzekucji Walenty napisał list do swojej ukochanej, który podpisał: „Od Twojego Walentego”. Egzekucję wykonano 14 lutego 269 roku.

Tekst: Zuzanna
Lipska, Oliwia
Zdrowska

Tłusty Czwartek

Staropolskie przysłowie mówi: „Powiedział Bartek, że dziś tłusty czwartek, a Bartkowa uwierzyła, dobrych pączków nasmażyła”.

16 lutego chyba nikt nie odmówił sobie pączka. Zgodnie z tradycją, tego dnia można objadać się bez ograniczeń i nie liczyć kalorii. Święto to rozpoczyna bowiem ostatni tydzień karnawału.

Zapytaliśmy uczniów i nauczycieli naszej szkoły o to, ile pączków zjedli w Tłusty Czwartek. Okazało się, że każdy z rozmówców zjadł przynajmniej dwa pączki. Zdecydowana większość uczniów zjadła ich pięć. Rekordzistą szkoły był uczeń klasy 8a, który zjadł aż 22 pączki! Z kolei wśród nauczycieli największa zadeklarowana ilość to 7 zjedzonych pączków.

Ankieta i tekst: Nikodem Przybysz, Jagoda Olejnik

550. Rocznica urodzin Mikołaja Kopernika

Rok 2023 ogłoszony został Rokiem Kopernikańskim. Przypada wówczas 550. Rocznica urodzin wybitnego astronoma - Mikołaja Kopernika.

Mikołaj Kopernik urodził się w Toruniu 19 lutego 1473 roku w rodzinie bogatego kupca Mikołaja i Barbary z domu Watzenrode. Był ich najmłodszym dzieckiem, miał jeszcze starsze siostry - Barbarę i Katarzynę oraz brata Andrzeja. Został ochrzczony w toruńskim kościele parafialnym pw. Św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty.

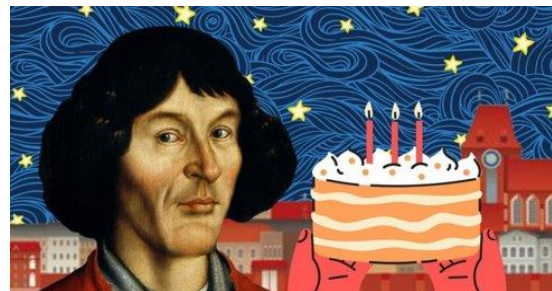
W wieku 7 lat przyszły astronom rozpoczął naukę w szkole parafialnej. Najprawdopodobniej to właśnie tam po raz pierwszy zetknął się z dziełami astronomicznymi. Być może naukę kontynuował w Chełmnie, w szkole prowadzonej przez zakonników. Około roku 1491 Mikołaj i jego brat Andrzej udali się na studia do Krakowa, dzięki pomocy finansowej wuja - Łukasza Watzenrode, który zadbał o edukację siostrzeńców po śmierci ich ojca. Studia Kopernikowie kontynuowali we Włoszech, na znanych wówczas uniwersytetach w Bolonii, Padwie i Ferrarze. Przyszły astronom studiował tam prawo, medycynę i prawo kanoniczne, uzyskał też tytuł doktora.

Po powrocie ze studiów Mikołaj Kopernik zamieszkał u swego wuja - biskupa warmińskiego Łukasza Watzenrode - w Lidzbarku Warmińskim. Opiekował się nim, dbał o jego zdrowie oraz pełnił funkcję administratora dóbr kapituły warmińskiej. Po śmierci wuja przeprowadził się do Fromborka, a następnie do Olsztyna. Tam kontynuował badania astronomiczne oraz brał udział w obronie miasta przed Krzyżakami. Później ponownie zamieszkał we Fromborku.

Mikołaj Kopernik żył na przełomie średniowiecza i renesansu, ale nazwać go możemy „człowiekiem renesansu”. Interesowało go wiele dziedzin nauki, między innymi geografia, astronomia, medycyna, prawo, literatura i ekonomia. Samodzielnie sporządził mapę Warmii, w 1522 roku włączył się do prac nad reformą monetarną i wygłosił w Grudziądzu swój traktat o monecie, w którym chciał zrównać monetę pruską z polską. Przez cały czas pracował również nad swym wielkim dziełem „O obrotach sfer niebieskich”, w którym przedstawił teorię heliocentryczną. Dowodził w niej, że to Ziemia krąży wokół Słońca. Wielkie dzieło Kopernika ukazało się drukiem w Norymberdze w 1543 roku. Prawdopodobnie Kopernik go już nie zobaczył, ponieważ dotarło do Prus już po jego śmierci. Astronom miał wylew krwi do mózgu i doznał paraliżu prawej strony ciała. Zmarł we Fromborku w grudniu 1542 roku. Został pochowany w tamtejszej katedrze, a jego dzieło „O obrotach sfer niebieskich” uznane zostało za herezję i znalazło się na Indeksie Ksiąg Zakazanych przez Kościół, ponieważ zmieniało wizję świata.

W naszej szkole uczciliśmy 550. Rocznicę urodzin wybitnego astronoma poprzez lekcję specjalną historii, podczas której uczniowie klas 4-8 mieli okazję zapoznać się z prezentacją i filmem poświęconym astronomowi. Następnie odbył się urodzinowy quiz wiedzy o Koperniku, który cieszył się dużym zainteresowaniem uczniów.

Tekst: Tomasz Katlewski, Oliwia Zdrodowska

Dzień Języka Ojczystego w naszej szkole

21 lutego obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego. Jest to święto ustanowione przez UNESCO 17 listopada 1999 roku. Przypomina ono o różnorodności językowej, a także o tym, iż język to narzędzie rozwoju dziedzictwa kulturowego ludzi. Obchody tego dnia mają zwrócić uwagę na potrzebę troski o język ojczysty.

W naszej szkole uczniowie aktywnie włączyli się do różnorodnych działań, mających uczcić ten dzień. Na korytarzu przygotowane zostały dekoracje, przypominające o poprawności językowej oraz przedstawiające najczęściej popełniane błędy. Odbyły się wybory najczęściej używanego słowa w języku polskim oraz słowa, sprawiającego największe trudności. Okazało się, że uczniowie naszej szkoły najczęściej stosują w mowie słowa: „hej”, „siema”, „cześć”. Natomiast najwięcej problemów stwarzają im wyrazy: „gżegżółka”, „Brzęczyszczkiewicz” oraz „Konstantynopolitańczykowiec”.

Dzień Języka Ojczystego uczciliśmy również poprzez udział w konkursie ortograficznym oraz quizie dla klas 6-8, sprawdzającym znajomość lektur oraz archaizmów.

Chełmno - miasto zakochanych

Kilka miast w Polsce przyznaje się do posiadania relikwii św. Walentego. Są to: Lublin, Kraków i Chełmno. W każdym z nich 14 lutego organizowane są obchody ku czci patrona zakochanych. Najbardziej znane są jednak walentynki chełmińskie organizowane w pobliskim Chełmnie.

Trudno sobie wyobrazić lepsze miejsce do świętowania walentynek niż Chełmno, które stało się już polską stolicą zakochanych i do którego każdego roku, a zwłaszcza 14 lutego, przybywa tysiące turystów. Chełmno nazywane jest „Miastem Zakochanych” oraz „Miastem Miłości”, a to za sprawą przechowywanej od stuleci w kościele farnym pw. Wniebowzięcia NMP relikwii św. Walentego. Od 2002 r. organizowane są tu jedyne w Polsce, tak huczne, obchody Dnia Świętego Walentego tzw. „Walentynki Chełmińskie”. Tego dnia na zakochanych czeka mnóstwo atrakcji, m.in. zabawy, konkursy i wystawy oraz koncerty muzyczne. Warto wówczas wybrać się na spacer romantycznymi uliczkami ozdobionymi licznymi sercami, a także usiąść na jednej z trzech „ławeczek dla zakochanych”. Dowodem na to, że są one chętnie odwiedzane przez zakochane pary są zawieszane na nich, liczne „kłódki miłości”, których co roku przybywa.

Tekst: Zuzanna Kowalewska

